

საარქივო დოკუმენტები

უწყებანი

მუჰაჯირთა მიწის ნაკვეთებისა, რომლებიც გაცემულ იქნა
იჯარით 1887 წელს

ქუთაისის გუბერნიის მიწათმოქმედებისა და სახელმწიფო ქონების სამმართველოს (მიწათმოქმედების) ფონდი

(საარქივო დოკუმენტები დაცულია ქუთაისის ცენტრალურ სახელმწიფო არქივში. მოგვაწოდა ინგა ელიაშვილი, თარგმნა ნატო ქიქავამ)

კონტრიშის უბანი

№	სოფლის დასახელება, ყოფილი მფლობელების სახელი და გვარი	სად მდებარეობს ქონება, რამდენია ნაკვეთი, თითოეული მათგანის მიახლოებითი ფართობი	ვის და რამდენად გადაეცა ქონება იჯარით	შენიშვნა
	სოფელი აჭყვა			
1.	სულეიმან იუსუფ ოღლი	2 ნაკვეთი, მათ შორის: 1 – 3 დონუმი, 1 – 3 ^{1/2} დონუმი	იჯარით იქნა გადაცემული გადამდგარ ლეიტენანტ პოლკოვნიკ სოლოვცოვს 4 რუბლად	თანხა ამოუღებელია
2.	არიფ ტოფალ ოღლი	2 ნაკვეთი, მათ შორის: 1-3 დონუმი, მეორე - 2 დონუმი	მასვე 8 რუბლად	თანხა ამოუღებელია
3.	ოსმან ხარატ ოღლი	2 ნაკვეთი, მათ შორის: 1-4 დონუმი, მეორე - 2 დონუმი	მასვე 3 რუბლად	თანხა ამოუღებელია
4.	დურსუნ ჩახმას ოღლი	3 ნაკვეთი, მათ შორის: 1-2 დონუმი, მეორე - 1 ^{1/2} დონუმი, მესამე - 2 ^{1/2} დონუმი	მასვე 5 რუბლად	თანხა ამოუღებელია
5.	სულეიმან, დურსუნ და	6 ნაკვეთი, მათ	მასვე 6 რუბლად	თანხა

	ხუსეინ ხარატ ოღლი	შორის: 2-2 დონუმი, 3-2 ^{1/2} დონუმა და ერთი - 3 დონუმი	ლად	ამოუღებელია
6.	ბეჰირ მუხელ ოღლი	1 ნაკვეთი - 6 დონუმი	მასვე 4 რუბლად და 50 კაპ.	თანხა ამოუღებელია
7.	მუჰამედ ხინიკაძე	5 ნაკვეთი, მათ შორის: 3- 1 ^{1/2} დონუმი და 2 - 1 დონუმი	მასვე 3 რუბლად	თანხა ამოუღებელია
8.	დილბერ მუხელ ოღლი	1 ნაკვეთი - 3 დონუმი	ლეიტენანტ პოლკოვნიკ სოლოვცევის 1 რუბლად და 50 კაპ.	თანხა ამოუღებელია
9.	ბეჰირ კარა მემედ ოღლი	1 ნაკვეთი - 3 დონუმი	მასვე 2 რუბლად	თანხა ამოუღებელია
10	ხასან მუს ოღლი	1 ნაკვეთი - 2 დონუმი	მასვე 1 რუბლად	თანხა ამოუღებელია
11	ლომან კორ ოღლი	1 ნაკვეთი - 3 დონუმი	მასვე 2 რუბლად	თანხა ამოუღებელია
12	ჰუსეინ ჩერქეზი	1 ნაკვეთი - 2 ^{1/2} დონუმი	მასვე 1 რუბლად და 50 კაპ.	თანხა ამოუღებელია
13	ასლან ბაირახტარ კირჩხელი	2 ნაკვეთი, მათ შორის: 1-2 დონუმი, 2-1 ^{1/2}	მასვე 2 რუბლად და 50 კაპ.	თანხა ამოუღებელია
14	სულეიმან კირჩხელი	1 ნაკვეთი - 2 დონუმი	ლეიტენანტ პოლკოვნიკ სოლოვცევის 1 რუბლად	თანხა ამოუღებელია
15	სალის კირჩხელი	1 ნაკვეთი - 3 დონუმი	მასვე 2 რუბლად	თანხა ამოუღებელია
16	გემბრიელ ოღლი კირჩხელი	1 ნაკვეთი - 3 დონუმი	მასვე 2 რუბლად	თანხა ამოუღებელია
17	მემი გემბრიელ ოღლი	1 ნაკვეთი - 4 დონუმი	მასვე 4 რუბლად	თანხა ამოუღებელია

18	ღურსუნ კირჩხელი	1 ნაკვეთი - 4 დონუმი	მასვე 5 რუბლად	თანხა ამოუღებ უღია
19	კარხალ კორ-ოღლი	1 ნაკვეთი - 3 დონუმი	მასვე 4 რუბლად	თანხა ამოუღებ უღია
20	ხასან გენჟალ ოღლი	1 ნაკვეთი - 5 დონუმი	მასვე 6 რუბლად	თანხა ამოუღებ უღია
21	ხუსეინ გენჟალ ოღლი	1 ნაკვეთი - 3 დონუმი	მასვე 3 რუბლად	თანხა ამოუღებ უღია
22	მემია ქარცივაძე	1 ნაკვეთი - 3 დონუმი	მასვე 4 რუბლად	თანხა ამოუღებ უღია
23	იუსუფ კალი ოღლი	1 ნაკვეთი - 4 დონუმი	მასვე 5 რუბლად	თანხა ამოუღებ უღია
24	ხუსეინ კირჩხელი	1 ნაკვეთი - 5 დონუმი	მასვე 6 რუბლად	თანხა ამოუღებ უღია
25	ალი ბაირახტარ კირჩხელი	1 ნაკვეთი - 4 დონუმი	მასვე 5 რუბლად	თანხა ამოუღებ უღია
26	აჰმედ და ხასან კირჩხელი	1 ნაკვეთი - 3 დონუმი	მასვე 9 რუბლად	თანხა ამოუღებ უღია
27	ალი კეში ოღლი	1 ნაკვეთი - 8 დონუმი	ესტატე კობალაძეს 3 რუბლად	თანხა ამოღებულა
28	დიღბერ კოჩალ ოღლი	1 ნაკვეთი - 15 დონუმი	ლაზარე ნურუნჯის 10 რუბლად	თანხა ამოუღებ უღია
29	არიფ კირჩხელი	1 ნაკვეთი - 16 დონუმი	აპოსტოლ მარიზ ოღლის 15 რუბლად	თანხა ამოუღებ უღია
30	ხასან მუს ოღლი	1 ნაკვეთი - 3 დონუმი	აბრამ ტოლას ოღლის 5 რუბლად	თანხა ამოუღებ უღია
31			სულ: 133 რუბლი	

	სოფ. ხალვაში			
1.	მელეს ოსმან ჩილაკ ოღლი	1 ნაკვეთი - 4 დონუმი	მემედ ბაგრატ ოღლის 2 რუბლად	
2.	ხასან ქობულ ოღლი	5 ნაკვეთი - მათ შორის: 4 -1 დონუმი, და 1 – 3 დონუმი	მემედ ალი ვასაძეს 2 რუბლად	
3.	იუსუფ ხოკერაძე	5 ნაკვეთი, მათ შორის: 3-2 დონუმი, და 2 – 1 დონუმი	მასვე 3 რუბლად	
4.	მემედ ემინ ოღლი	2 ნაკვეთი, 1 ^{1/2} და 1 ^{1/2}	ჰუსეინ კარ ოღლი 3 რუბლად	
5.	მემედ კოხერაძე	2 ნაკვეთი - 2 დონუმი	მემედ გორდე-ლაძე 3 რუბლად	
6.	ხასან გუჩმანიძე	1 ნაკვეთი - 3 დონუმი	შირინ ბაუზ ოღლის 2 რუბლად	
7.	ალი გულატ ოღლი	2 ნაკვეთი - 1 ^{1/2} დონუმი	საიდ აღ ხალვაშს 2 რუბლად	
			სულ: 17 რუბლი	

	სოფელი ორთაბათუმი			
1.	ალი ბეგ ქიქავა	10 ნაკვეთი, მათ შორის: 4 -20 დონუმი, 3 – 30 დონუმი და 3 – 100 დონუმი	ფრანგ მიშოს 40 რუბლად	თანხა ამოღებულია
2.	ხასან დედუისშვილი	6 ნაკვეთი. მათ შორის: 4 – 10 დონუმი და 2 -	ხასან დოხჩი ოღლის 2 რუბლად	
3.	ხასან სეიდ ოღლი	2 ნაკვეთი 3	ბერძენ ღამბეს	

		დონუმი	4 რუბლად და 50 კაპიკად	
4.	მემედ ალი კარაუზ ოღლი	3 ნაკვეთი. მათ შორის - 2 - 1 დონუმი, და 1 - 2 დონუმი	ახმედ ჩაუშუ 5 რუბლად	
5.	ასლან თალიბ ოღლი	2 ნაკვეთი, მათ შორის: 1 - 25 დონუმი, და 1- 20 დონუმი	ხასან აღ ქიქა- ვას 4 რუბლად	
6.	ოსმან ტეხი ოღლი	2 ნაკვეთი, მათ შორის: 1 - 15 დონუმი და 1 - 5 დო- ნუმი	კონსტანტინე სავ ოღლს 5 რუბლად	
7.	იუსუფ ტეხი ოღლი	1 ნაკვეთი - 5 დონუმი	დურსუნ მაკვა- ხიძეს 3 რუბ- ლად	
8.	სულეიმან კირსილ ოღლი	5 ნაკვეთი, მათ შორის: 4 - 6 დონუმი და 1 - 5 დონუმი	მასვე 3 რუბ- ლად	
9.	ხასან გოგიტიძე	2 ნაკვეთი - 2 დონუმი	მასვე 3 რუბ- ლად	
10	იბრაჰიმ კირნატელ ოღლი	4 ნაკვეთი, მათ შორის: 2 - 5 დონუმი და 2 - 10 დონუმი	სენერ მაკვახი- ძეს 2 რუბლად	
11	ჰუსეინ ანუშიძე	2 ნაკვეთი - 2 დონუმი	ჩერქეზ კუმაჩას 2 რუბლად	
12	დურსუნ კარატოზ ოღლი	1 ნაკვეთი - 10 დონუმი	იუსუფ ჩახვაძეს 1 რუბლად და 50 კაპიკად	
13	მემედ მემედოვ ოღლი	2 ნაკვეთი - 3 დონუმი	ალი კონცელი- ძეს 1 რუბლად	
14	სულეიმან ბოკვერ ოღლი	2 ნაკვეთი - 1 დონუმი	ალი ეფენდი ახალციხელს 1 რუბლად	
15	მელექ ოსმან კავაზ ოღლი	2 ნაკვეთი - 2 დონუმი	დაი აღ ფაღავას 5 რუბლად	
16	სალის დურსუნ ოღლი	1 ნაკვეთი - 5 დონუმი	ესტატე პარასკე- ვას 2 რუბლად	

17	მუსტაფა ჩახვაძე	1 ნაკვეთი - 10 დონუმი	ჰუსეინ ჩახვაძეს 2 რუბლად	
18	სულეიმან ხაჯი ხასან ოღლი	1 ნაკვეთი - 5 დონუმი	იუსუფ ჩახვაძეს 2 რუბლად	
19	მემედ მაზიუმ ოღლი	5 ნაკვეთი - 2 დონუმი	მასვე 5 რუბლად	
20	მემედ კადირ ოღლი	2 ნაკვეთი - 1 დონუმი	დაირ აღ ფაღავას 1 რუბლად	
21	მემი და არიფ ჩაუში	1 ნაკვეთი - 1 დონუმი	ისმაილ ფაშაზადეს 2 რუბლად	
22	ჰუსეინ ხალიუზ ოღლი	1 ნაკვეთი - 2 დონუმი	მასვე 2 რუბლად	
			სულ: 98 რუბლი	

	სოფელი ყოროლისთავი			
1.	ხასან ახმედ ოღლი	1 ნაკვეთი 2 დონუმი	ალი გენჯი ოღლის 1 რუბლად	
2.	სულეიმან ეფენდი ფაღავა	1 ნაკვეთი 5 დონუმი	ხასან ეფენდის 3 რუბლად	
3.	ალი შაან ოღლი	3 ნაკვეთი, მათ შორის: 2 – 1 დონუმი და 1- 2 დონუმი	იუსუფ ეფენდი ოღლის 2 რუბლად	
4.	ახმედ ემინ ოღლი	1 ნაკვეთი 2 დონუმი	არიფ აღ ფაღავას 2 რუბლად	
5.	ბექირ გოგოლაძე	2 ნაკვეთი 2 დონუმი	სულეიმან ღაზ ოღლის 4 რუბლად	
6.	გენჯია კარ ოღლი	2 ნაკვეთი 2 დონუმი	კარაკაშუ გირიტლ ოღლის 2 რუბლად	
7.	სულეიმან ჩაუშ ოღლი	7 ნაკვეთი მათ შორის: 3 – 2 დონუმი და 4 – 1 დონუმი	პანჩო მაგრაპულოს 10 რუბლად და ინკო ბაიმენუს 10 რუბლად	

8.	სულეიმან ოპაძე	4 ნაკვეთი. მათ შორის: 1 – 2 დონუმი და 3 – 1 დონუმი	იანკო ბაიმნე-უს 10 რუბლად	
9.	ჰუსეინ ცენტერაძე	2 ნაკვეთი 1 დონუმი	მემედ ქიქავას 2 რუბლად	
10	სეკერ ბორჩხილ ოღლი	1 ნაკვეთი - 2 დონუმი	მურად ჩეჩალ ოღლს 2 რუბლად	
11	ემილ ცენტერაძე	3 ნაკვეთი - 1 დონუმი	მუსტაფა ცენტერაძეს 1 რუბლად	
12	სულეიმან ცენტერაძე	3 ნაკვეთი - 1 დონუმი	ხასან გურგენიძეს 6 რუბლად	
13	ჰუსეინ ხაჯი ბაიარახტარ ოღლი	3 ნაკვეთი - 1 დონუმი	ჰუსეინ ხიჯი ბაიარახტარ ოღლის 2 რუბლად	
14	დურსუნ ცენტერაძე	2 ნაკვეთი - 1 დონუმი	ახმედ ცენტერაძეს 1 რუბლად	
			სულ: 48 რუბლი	

	სოფელი ხალა			
1.	არიფ გორდილაძე	2 ნაკვეთი 1 დონუმი	მურად ლამპარაძეს 1 რუბლად	
2.	ხასან აღა ჩაკდარ ოღლი	7 ნაკვეთი, მათ შორის: 2-3 დონუმი, 5-2 დონუმი	ჰუსეინ აღ ჩაკდარ ოღლი 1 რუბლად	
3.	სულეიმან ბასილაძე	1 ნაკვეთი 2 დონუმი	აღი აღ გვარალ ოღლი 2 რუბლად	
4.	მუსტაფ ახმედი	3 ნაკვეთი 1 დონუმი	ახმედ ვასაძე 1 რუბლად და 50 კაპიკად	
5.	სენდ ახმედ ჩხუბ ოღლი	3 ნაკვეთი, მათ შორის 2	ოსრად ბეგ ბე-ჯან ოღლი 10 რუბლად	

		– 3 დონუმი, 1-1 დონუმი		
6.	მუჰამედ ხალიმ ოღლი	2 ნაკვეთი 1 დონუმი	მამუდ სა- რიოღლის 1 რუბლად	
7.	სოლ-აღა გორდილაძე	2 ნაკვეთი 1 დონუმი	ახმედ ბოგმაჩა- ძე 2 რუბლად	
8.	ოსმან გენჯეტი ოღლი	2 ნაკვეთი 1 დონუმი	დილბერ არ- კვეზ ოღლი 2 რუბლად	
9.	ხასან მახირ ბაირახ- ტარ ოღლი	2 ნაკვეთი 1 დონუმი	მემედ ვასაძე 2 რუბლად	
10	მემედ ალი ლაზგი ოღლი	3 ნაკვეთი 2 დონუმი	ემინ მონალ ოღლის 2 რუბ- ლად	
11	ისმაილ იბრაიმ ოღლი	6 ნაკვეთი, მათ შორის: 3- 1 ^{1/2} დონუმი და 3 – 1	სეპერ აღ სამ- ბაშ ოღლის 2 რუბლად	
			სულ: 26 რუბ- ლი და 50 კა- პიკი	

	სოფელი მახინჯაური			
1.	ალი ბეგ ქიქავა კუჩუკ ახმედ	11 ნაკვეთი, მათ შორის: 5- 10 დონუმი, 3- 13 დონუმი და 3-8 დონუმი	ვალინგს 30 რუბლად	თანხა ამოუღე ბულია
2.	ტაირ რაიზ	1 ნაკვეთი 4 დონუმი	ახმედ ბერიძეს 10 რუბლად	
3.	ჰუსეინ აღა კარსილ ოღლი და მისი ძმები	11 ნაკვეთი, მათ შორის: 6- 5 დონუმი, 5 – 6 დონუმი	ეკიმ შეფერს 20 რუბლად	თანხა ამოუღე ბულია. შენატა- ნი 14 იანვარს 1888 წ.
4.	ხაჯი ომერ აღა დელი კუტოღლი	1 ნაკვეთი 28 დონუმი	პანცერს 40 რუბლად	თანხა ამოღებ უ-

				ლია.მხო ლოდ 20 რუბლი
5.	დელი მემედ ოღლი	1 ნაკვეთი 7 დონუმი	ისმაილ აღ ფაშა ზადეს 2 რუბ- ლად	
6.	ახმედ ლაზ ოღლი	2 ნაკვეთი, მათ შორის: 1 ნაკ- ვეთი 20 დონუ- მი და 1 – 15 დონუმი	ოვანეს მეგავა- რიანს 31 რუბ- ლად	
7.	ჰუსეინ აღა კარელ ოღლი	11 ნაკვეთი, მათ შორის: 8- 10 დონუმი, 3 კი 5 დონუმი	იზმაილ აღა ფა- შა ზადეს 20 რუბლად და 50 კაპიკად	
8.	ახმედ კაჟი ოღლი	4 ნაკვეთი, მათ შორის: 3-2 დონუმი, 1 კი 1 დონუმი	მასვე 2 რუბ- ლად და 50 კა- პიკად	
9.	სალის ჩახმას ოღლი	1 ნაკვეთი 2 დონუმი	ფადიშეს 1 რუბ- ლად	
10	შალნალ კერი ოღლი	1 ნაკვეთი 2 დონუმი	სულეიმან კირი- სელ ოღლის 1 რუბლად	
11	მუსტაფა ხარატ ოღლი	2 ნაკვეთი 1 დონუმი	ომერ ხარატ ოღლის 2 რუბ- ლად	

	სოფელი ყარადერე			
1.	ახმედ ვასაძე	1 ნაკვეთი 2 დონუმი	ჰუსეინ ბაი- რახტარ ოღლის 2 რუბ- ლად	
2.	ხასან იაკობ ოღლი	2 ნაკვეთი 2 დონუმი	ალი ოკსუზ ოღლის 1 რუბ- ლად	
3.	იბრაიმ ურუმ ოღლი	1 ნაკვეთი 8 დონუმი	მემედ ალი რე- იზ ოღლის 5 რუბლად	
4.	სეპერ სინველ ოღლი	1 ნაკვეთი 10 დონუმი	მაზაუმანუს 2 რუბლად	

5.	ისმაილ ტერზი ოღლი	1 ნაკვეთი 2 დონუმი	ახმედ ქესუმ ოღლის 1 რუბლად	
6.	ხაჯი ალი ბეგ ქიქავა	3 ნაკვეთი 6 დონუმი	ბაგრატონ მუხრანსკის 60 რუბლად	
7.	შაქირ ხაჯი ალი ბეგ	3 ნაკვეთი 4 დონუმი	მასვე 60 რუბლად	

	სოფელი ჩაქვის-თავი			
1.	ალი უზუი მემედოღლი	2 ნაკვეთი 2 დონუმი	ახმედ მემედოღლის 1 რუბლად	
2.	ხასან მემიმ ოღლი	2 ნაკვეთი, მათ შორის 1-2 დონუმი და 1-3 დონუმი	ახმედ ყარაჩიშვილს 1 რუბლად	
3.	ხასან მემინ ოღლი	2 ნაკვეთი, მათ შორის:1-1 დონუმი და 1-2 დონუმი	იუსუფ ხარა ოღლის 1 რუბლად	
4.	სულეიმან მემედ ოღლი	2 ნაკვეთი, მათ შორის: 1-1 დონუმი და 1-2 დონუმი	ახმედ მემედ ოღლის 1 რუბლად	
5.	მემედ ტოპალ ოღლი	2 ნაკვეთი 2 დონუმი	მემედ ალის 1 რუბლად	
6.	მემედ ეფენდი ბაზექ ოღლი	1 ნაკვეთი 3 დონუმი	ხუსეინ ხაჯი ოღლის 1 რუბლად	
7.	იუსუფ ემინ ოღლი	2 ნაკვეთი 3 დონუმი	ფერად ბეკუ ბეჟან ოღლის 5 რუბლად	
8.	ხასან ხაჯი ოღლი	2 ნაკვეთი 2 დონუმი	ალი კონცელიძეს 2 რუბლად	
9.	მემედ ყარაგიშვილი	2 ნაკვეთი 2 დონუმი	ახმედ კალაკაჯ ოღლის 1 რუბლად	
10.	სულეიმან იბიმ ოღლი	2 ნაკვეთი 2 დონუმი	ხუსეინ პაში ოღლის 2 რუბლად	

11	ახმედ კუნუნ ოღლი	2 ნაკვეთი 1 ^{1/2} დონუმი	ხირ აღის 1 რუბლად	
12	აღი აღი ოღლი	2 ნაკვეთი 2 დონუმი	მასვე 1 რუბ- ლად	
13	ისმაილ ეწერ ოღლი	1 ნაკვეთი 2 დონუმი	აღი ზოიძეს 1 რუბლად	
14	დადი აღა ეწერ ოღლი	1 ნაკვეთი 2 დონუმი	დურსუნ აღის 1 რუბლად	
15	სულეიმან კალი ოღლი	1 ნაკვეთი 3 დონუმი	სულეიმან დელი ოღლის 1 რუბ- ლად	
16	ნური ბამ ოღლი	2 ნაკვეთი 2 დონუმი	ხუსეინ ჩახალ ოღლის 1 რუბ- ლად	
17	მემედ მემიმ ოღლი	2 ნაკვეთი 3 დონუმი	სულეიმან დელი ოღლის 2 რუბ- ლად	
18	მემედ მემიმ ოღლი	2 ნაკვეთი, მათ შორის: 1-2 დონუმი და 1-1 დონუმი	ხუსეინ ხაჯი ოღლის 2 რუბ- ლად	
19	კული მუტი ოღლი	2 ნაკვეთი 2 დონუმი	აღი კონცელი- ძეს 2 რუბლად	
20	მემედ შამილ ოღლი	2 ნაკვეთი 2 დონუმი	იუსუფ კამაჯ ოღლის 1 რუბ- ლად	
21	ახმედ მახირ ოღლი	2 ნაკვეთი 2 დონუმი	აღი კონცელი- ძეს 2 რუბლად	
22	ხუსეინ ბაირახტარ ოღლი	2 ნაკვეთი 3 დონუმი	მასვე 1 რუბ- ლად	
23	ისმაილ კურდ ოღლი	2 ნაკვეთი 2 დონუმი	ხუსეინ ჩახალ ოღლის 1 რუბ- ლად	
24	მემედ აღი სარიშვილი	2 ნაკვეთი 2 დონუმი	მემედ მუსტაფა ოღლის 2 რუბ- ლად	
25	იუსუპ ქაზანჯ ოღლი	2 ნაკვეთი 2 დონუმი	ახმედ ხოსერი ოღლის 2 რუბ- ლად და 50 კაპ.	
26	ლომან ხახუტ ოღლი	2 ნაკვეთი 2 დონუმი	ხუსეინ ხახუტ ოღლის 2 რუბ- ლად	
27	კარა მოღლა	2 ნაკვეთი 2 დონუმი	აღი ომერ ოღლის 1 რუბ-	

			ლად	
28	ისმაილ ბაშ ოღლი	2 ნაკვეთი, მათ შორის: 1-4 დონუმი და 1-1 დონუმი	სულეიმან კონცელიძეს 1 რუბლად	
29	რეჟებ მემინ ოღლი	2 ნაკვეთი 2 დონუმი	მემედ აღის 2 რუბლად	
30	მემედ კარა მემედ ოღლი	2 ნაკვეთი 3 დონუმი	ასლან ისლამ ოღლის 1 რუბლად	
31	ოსმან ემინ ოღლი	1 ნაკვეთი 3 დონუმი	ალი განჯი ოღლის 2 რუბლად	
32	ასლან ომერ ოღლი	4 ნაკვეთი 2 დონუმი	ალი ომერ ოღლის 1 რუბლად	
33	ხუსეინ ბაჯი ოღლი	2 ნაკვეთი 2 დონუმი	ხუსეინ ომერ ოღლის 2 რუბლად	
34	გენჯია სელიკ ოღლი	2 ნაკვეთი 2 დონუმი	ალი კონცელიძეს 2 რუბლად	
35	ახმედ მურად ოღლი	2 ნაკვეთი 2 დონუმი	იბრაიმ დემირჯ ოღლის 1 რუბლად	
36			სულ: 54 რუბლი და 50 კაპიკი	

	სოფ. დიდჯამე			
1.	ხალის ჩრაკ ოღლი	3 ნაკვეთი 2 დონუმი	მემედ ყურშუბაძეს 2 რუბლად	
2.	ხასან ხაბაზ ოღლი	4 ნაკვეთი, მათ შორის: 2-3 დონუმი, და 2-2 დონუმი	ხასან აღ ჯიჯავაძეს 7 რუბლად	
3.	ხასან უზუნ სულეიმან ოღლი	4 ნაკვეთი 2 დონუმი	ხასან აღ ჯიჯავაძეს 6 რუბლად	
4.	ალი მოლაღ ოღლი	6 ნაკვეთი, მათ შორის: 2-	მასვე 6 რუბლად	

		3 დონუმი და 4-1 დონუმი		
5.	ახმედ-ალა ბეჟიტ ოღლი	3 ნაკვეთი 2 დონუმი	ფერად ბეგს 6 რუბლად	
6.	მოლლა ოსმან ბასილა- ძე	8 ნაკვეთი, მათ შორის: 5- 2 დონუმი, 3-1 დონუმი	ხასან აღ ჯი- ჯავაძეს 4 რუბლად	
7.	გენჯია ბეჟირ ოღლი	9 ნაკვეთი, მათ შორის: 2- 2 დონუმი, 2- 1 დონუმი	ალი კავაჯ ოღლის 5 რუბლად	
8.	ალი ყუფრაძე	2 ნაკვეთი 1 დონუმი	ოსმან ყურშუ- ბაძეს 2 რუბ- ლად	
9.	ხასან თათარ ოღლი	4 ნაკვეთი, მათ შორის 2- 2 დონუმი და 2-1 დონუმი	მემედ ალი ვა- საძეს 2 რუბ- ლად	
10	ასლან მახირ ოღლი	9 ნაკვეთი, მათ შორის: 5- 2 დონუმი და 4-1 დონუმი	ამედ კობალა- ძეს 4 რუბლად	
11	ისმაილ ალიკ ოღლი	4 ნაკვეთი 2 დონუმი	სულეიმან ყურშუბაძეს 3 რუბლად	
12	ხუსეინ მახირ ოღლი	4 ნაკვეთი 2 დონუმი	იბრაიმ მახირ ოღლის 1 რუბლად და 50 კაპიკად	
13	დურსუნ დატლი ოღლი	1 ნაკვეთი 2 დონუმი	მასვე 4 რუბ- ლად	
14	შერიფ ჩირაკ ოღლი	4 ნაკვეთი 2 დონუმი	მემედ ყურშუ- ბაძეს 1 რუბ- ლად	
15	კაკალ ბაირახტარ ოღლი	3 ნაკვეთი 2 დონუმი	სული ბეგ ქი- ქავას 5 რუბ- ლად	
16	მემედ და იუსუფ ხაჯი დურსუნ ოღლი	4 ნაკვეთი 2 დონუმი	ახმედ ჯიბალ ოღლის 6 რუბლად	
17	ახმედ კაკალ ოღლი	2 ნაკვეთი 3 დონუმი	ალი ბეგ ჯი- ჯავაძეს 5	

			რუბლად	
18	ტანტო ულფან ოღლი	7 ნაკვეთი, მათ შორის: 3- 2 დონუმი და 4-1 დონუმი	ასმედ ჩელექ ოღლის 7 რუბლად	
19	მემედ მახარ ოღლი	3 ნაკვეთი 1 დონუმი	იბრაიმ მახარ ოღლის 2 რუბლად	
20	ხასან ბასილაძე	7 ნაკვეთი, მათ შორის: 3- 2 დონუმი და 4-1 დონუმი	ალი ბეგ ჯი- ჯავაძეს 1 რუბლად	
21	გუმბი უზუნ სულეიმან ოღლი	3 ნაკვეთი 1 დონუმი	ხასან ალ ჯი- ჯავაძეს 5 რუბლად	
22	ასმედ მახირ ოღლი	1 ნაკვეთი 2 დონუმი	იბრაიმ მახარ ოღლის 50 კა- პიკად	
23	მემედ-ალა სანჯახტარ	4 ნაკვეთი 2 დონუმი	ფერად ბეგს 1 რუბლად	
24	ბექირ მუსტაფა	4 ნაკვეთი 1 დონუმი	ოსმან ბაბი ოღლის 3 რუბლად	
25	სულეიმან ყურშუბაძე	4 ნაკვეთი 2 დონუმი	ხასან ხაჯი ოღლის 2 რუბლად	
26	მოლლა ხუსეინ მესიძე	7 ნაკვეთი, მათ შორის: 4- 2 დონუმი და 3-1 დონუმი	ასმედ ჩელექ ოღლის 4 რუბლად	
27	რეჯებ მოლლა ასმედ ოღლი	2 ნაკვეთი 2 დონუმი	მემედ ფეიზ ოღლის 2 რუბლად	
28	დურსუნ ოდაბამ ოღლი	2 ნაკვეთი 2 დონუმი	ალი ბეგ ჯი- ჯავაძეს 2 რუბლად	
29	ოსმან ჩახალ ოღლი	4 ნაკვეთი 2 დონუმი	ხესრეტ ალი ზოიძეს 1 რუბლად და 50 კაპიკად	
30	ხასან მოლაღ ოღლი	1 ნაკვეთი 1 დონუმი	დელი მემედ ოღლის 1 რუბლად და	

			50 კაპიკად	
31	არიფ ბეკირ ოღლი	3 ნაკვეთი 1 დონუმი	ოსმან ბაბი ოღლის 2 რუბლად	
32	ხასან ალი ოღლი	2 ნაკვეთი 2 დონუმი	ალი ბეგ ჯი-ჯავაძეს 1 რუბლად	
33	ხასან მოღლა ხასან ოღლი	1 ნაკვეთი 4 დონუმი	მასვე 1 რუბლად	
34	დურსუნ კოს ოღლი	1 ნაკვეთი 5 დონუმი	მასვე 4 რუბლად	

	სოფ. აგარა			
1.	სეპერ ბაკურიძე	4 ნაკვეთი 1 დონუმი	არიფ ბაკურიძეს 3 რუბლად	
2.	ასმედ ჩეხი ოღლი	5 ნაკვეთი, მათ შორის: 3-2 დონუმი და 2-1 დონუმი	ხასან აღ ბაკურიძეს 4 რუბლად	
3.	იბრაიმ ისმაილ ოღლი	2 ნაკვეთი 2 დონუმი	ხუსეინ ბაკურიძეს 2 რუბლად	
4.	ოსმან შკერი ოღლი	4 ნაკვეთი 1 დონუმი	ხუსეინ ხონელიას 2 რუბლად	
5.	ასმედ ახისკალ ოღლი	1 ნაკვეთი 1 დონუმი	ემინ აბისხან ოღლის 1 რუბლად	
6.	ოსმან შაშმან ოღლი	2 ნაკვეთი 2 დონუმი	ხასან აღ ბაკურიძეს 2 რუბლად	

	ბარცხანა	ბარცხანაში		
1.	თაკო თიკანაძე	1 ნაკვეთი 3 დონუმი	სიმონ მურადონს 10 რუბლად	
2.	ხუსეინ ანუმიძე	1 ნაკვეთი დონუმი	ჩერქეზ კუმაჩას 2 რუბლად	
3.	ასლან ტანიბ ოღლი	1 ნაკვეთი 2	თემელ ჯიმაღ	

		დონუმი	ოღლის 2 რუბლად	
4.	ახმედ ავაზ ოღლი	1 ნაკვეთი დონუმი	ისმაილ აღ ფაშა ზადეს 2 რუბლად	

	სოფ. ურეკი	სოფ ურეკში		
1.	დელი აღა ბასილაძე	2 ნაკვეთი 30 დონუმი	ხაჯი ბეგ პაპი-ლაიშვილს 6 რუბლად	
2.	იბრაიმ უსტა ახმედ	1 ნაკვეთი 5 დონუმი	მემი კირკიტაძეს 2 რუბლად	
3.	კახაბერი	1 ნაკვეთი 4 დონუმი	ომერ აღ არჩი მემედ ოღლის 2 რუბლად	
4.	სანჯაყ ბეგ ოღლი	1 ნაკვეთი 9 დონუმი	მოღლა ხუსეინ ვამანიძეს (15-25 რუბლად)	

	სოფ. ახალშენი	სოფ. ახალშენში		
1.	დურსუნ სელიმ ოღლი	3 ნაკვეთი 2 დონუმი	აჯი არმაკს, ინჯი არაბიანს, პეტრე ჩილინგს, ხალამპრე დემირჯის და დიმიტრი პარასკევას 25 რუბლად	
2.	სულეიმან კონალ ოღლი	9 ნაკვეთი, მათ შორის: 6-12 დონუმი, 4-5 დონუმი	ბანი ბანდელას, მაზმანიანს, იაკობ სტეპანს და ოვანეს ბერბერს 25 რუბლად	
3.	ახმედ ძაუმ აბდულ ოღლი	5 ნაკვეთი, მათ შორის: 3-30 დონუმი და 4-5	დიმიტრი პარასკევას, იანკო იანას, დი-	

		დონუმი	მიტრი ბონდუ- ლის, მიტო და კონსტანტინ პლატოს 30 რუბლად	
4.	ხუსეინ მელაგ ოღლი	2 ნაკვეთი 3 დონუმი	ხალამირ ასლა- ნიდს, თედორ ასლანიდს, კონ- სტანტინე დურ- გელს და პა- რასკევა აბდონულს 20 რუბლად	
5.	ლომან კესუმ ოღლი	3 ნაკვეთი 26 დონუმი	გრიგორი კა- მურჯი ბილჩან ოღლის, ესტა- ტე ბილჩან ოღლის, ელეი- კო ბილჩან ოღლის, ოპიდ- ჯან ბეკოვს და აბდურახმან კოს ოღლის 30 რუბლად	
6.	ასლან ბაკურიძე	1 ნაკვეთი 8 დონუმი	პოლონკროს, ტონო კას ოღლის, ილიას, ლერას აბდუ- რახმანს, მუთის და თედორ ში- ხანოვს 25 რუბ- ლად	

1.	იუსუფ ახალციხელი	1 ნაკვეთი 1 დონუმი	სულეიმან ლაზ ოღლის 1 რუბლად	
2.	რეჯებ ქათამაძე	1 ნაკვეთი 8 დონუმი	ხულუს მოწ- ყობილს 1 რუბლად	
3.	დურსუნ ბეგ თავდგირი- ძე	1 ნაკვეთი 3 დონუმი	ნური ჯიჯავა- ძეს 1 რუბლად	
4.	მასვე ქვის მაღაზია, მი- წიტ, მუსტაფა ლაზთან გაყოფით	10 კვ.საუენი	მასვე 50 კაპ.	

5.	მასვე აბანო	30 კვ.საუენი	მასვე 1 რუბ- ლად	
6.	დურსუნ ალა მუავანაძე	1 ნაკვეთი 1 დონუმი	ყეშბერ აღ ხა- რახს 50 კაპ.	

	ზემოხინო	ზემოხინოში		
1.	ტუგან ქათამაძე	1 ნაკვეთი 1 დონუმი	ზაბით ოღლის 50 კაპ.	
2.	ხასან მიკელაძე	1 ნაკვეთი 1 დონუმი	გულ ასმედ კაზანდალ ოღლის 50 კაპ.	
3.	მემედ ბაირახტარ დე- მირჯ ოღლი	1 ნაკვეთი 1 დონუმი	მოღლა ხუსე- ინ ქათამაძეს 50 კაპ.	
4.	არიფ ქათამაძე	1 ნაკვეთი 1 დონუმი	ისმაილ ქათა- მაძეს 50 კაპ.	
5.	რეჯებ ბუტარ ოღლი	1 ნაკვეთი 1 დონუმი	სულეოთან კურ-ოღლის 50 კაპ.	
6.	მემედ ალა რომელ ოღლი	1 ნაკვეთი 1 დონუმი	ხუსეინ რომან ოღლის 40 კაპ.	
7.	გულ ასმედ რომან ოღლი	1 ნაკვეთი 1 დონუმი	არიფ აღ და- დიან ოღლის 40 კაპ.	
8.	რემიტ რომან ოღლი	1 ნაკვეთი 1 დონუმი	სულეიმან რო- მან ოღლის 40 კაპ.	

	სოფ.ზერაბოსელი	ზერაბოსელში		
1.	მუჰამედ ხაჯი ოღლი	1 ნაკვეთი 1 დონუმი	ზაბით ეფენდი ხაჯი ოღლის 50 კაპ.	
2.	მუჰამედ ხინიკაძე	1 ნაკვეთი 1 დონუმი	ოსმან ჯინჯარ ოღლის 50 კაპ.	
3.	ემინ რესულ ოღლი	1 ნაკვეთი 1 დონუმი	ოსმან ჯინჯარ ოღლის 50 კაპ.	
4.	რეჯებ ჩაუშ ჯინჩარ ოღლი	1 ნაკვეთი 1 დონუმი	მემედ ხანჯი ოღლის 50 კაპ.	

	სოფ. ცხემლოვანი	სოფ. ცხემლო- ვანში		
1.	ალიჯან გოგიტიძე	1 ნაკვეთი 2 დონუმი	სულეიმან ბან- ჯა ოღლის 50 კაპ.	
2.	მემია გოგიტიძე	1 ნაკვეთი 2 დონუმი	მუსამედ დელი ისმაილ ოღლის 40 კაპ.	

	ფიჭვნარი			
1.	სახელმწიფო მიწის ნაკ- ვეთი	10 მეათედი	მოსახლე პო- დაარიჩარას 10 რუბლად	
2.	სახელმწიფო მიწის ნაკ- ვეთი	სოუქ-სუზე 1 ნაკვეთი 4 დო- ნუმი	სერგეი სისო- ვეს 60 რუბ- ლად	

სულ: 1082 რუბლი და 70 კაპ.

**ქუთაისის ცენტრალური სახელმწიფო არქივი,
ფონდი 18, საქმე 2422**

"ფოლიანტები" საცავებიდან
(დოკუმენტები მორიბია საარქივო სამმართველოს მთავარმა
სპეციალისტმა ფრიდონ ქარდავაძემ)

საარქივო სამმართველოში დაცულია ბათუმის 1887-1889 წლებში კარტოგრაფ ნ.მ. დაკიშევიჩის მიერ შედგენილი რუკა (ფონდი ი-6; აღწერა 1; საქმე 99). მასვე ეკუთვნის თბილისში გამოცემული წიგნი "ბათუმი".

* * *

საარქივო სამმართველოში დაცულია ბათუმის საქალაქო სასწავლებლის საქველმოქმედო სპექტაკლის აფიშა. იგი დამზადებულია 1893, ნ.პ. გურსკოის ტიპოგრაფიაში.

ცენტრალურ სახელმწიფო არქივში დაცულ დოკუმენტებს შორის განსაკუთრებით მნიშვნელოვანია ჩაის კულტურის სპეციალისტის ლაო ჯინ ჯაოს "ანკეტი". იგი მოიწვია კონსტანტინე პოპოვმა - 23 წლის ასაკში. ლაო ჯინ ჯაოს პლანტაცია ფოტოებზე აღბეჭდა იმპერატორის კარის ფოტოგრაფმა სერ-გუი პროკუდინ-გორსკიმ. ფოტოები ამჟამად ამერიკის კონგრესის ბიბლიოთეკაშია შენახული. ჯინ ჯაოს სამართავად გადაცემული ჰქონდა რამდენიმე მამული: კაპრეშუმში - „ნაკრძალი“, სალიბაურში - „სალაღობო“, ჩაქვში - „საამო“. საუფლისწულო მამულებში მუშაობის 10 წლის თავზე იგი მესამე ხარისხის სტანისლავის ორდენით დააჯილდოვეს. 1911 წელს ბათუმის მახლობლად, ჩალთაში ჯინ ჯაომ 1200 მანეთად შეიძინა 10 დესეტინა მიწა და საკუთარი მეურნეობა მოაწყო.

საარქივო წყაროების მიხედვით ლაო ჯინ ჯაო 1893 წლის 4 ნოემბერს ჩამოსულა ბათუმში - ცხრა წინელ ჩაის სპეციალისტთან ერთად. მისივე ინფორმაციით, ერთი მათგანი სამშობლოში დაბრუნებულა, ხოლო დანარჩენები დარჩენილან ბათუმში, თუმცა მალევე დაღუპულან მალარიით. იმ დროისათვის ლაოს წინეთიდან ჩამოუტანია რამდენიმე ათასი ჩაის ორიგინალური ნერგი და ასობით ფუთი ჩაის თესლი. ერთდროულად დაუწვია მუშაობა სამ მამულში

და უკვე სამ წელიწადში ორასი ფუტი ჩაიც მოუწევია. 1900 წელს პარიზის მსოფლიო გამოფენაზე ლაო ჯინ ჯაოს გამოყვანილ ჩაის ოქროს მედალი მოუპოვებია - "მსოფლიოში საუკეთესო კავკასიური კონსტანტინ პოპოვის ჩაის-თვის".

МИНИСТЕРСТВО
ИМПЕРАТОРСКАГО
ДВОРА и УДѢЛОВЪ.
ИНСПЕКТОРЪ
КАВКАЗСКИХЪ УДѢЛЬНЫХЪ
ИМѢНІЙ.
ПО КОНТРОЛЮ
26. Юля 1912 г.
2513
гор. Тифлисъ.

Г. Управляющему Чаквинскимъ удѣльнымъ имѣніемъ. 30

Управление Чаквинскимъ
28. Юль 1912
Удѣльнымъ Имѣніемъ
Сх. № 2606.

Возвращая при семъ представленные, при рапортѣ
отъ 29 сего Юля за № 3149, расчеты на выдачу Завѣ-
дывающему чайной фабрикой Ляо Дженъ Джао вознаграж-
денія за выданный чай, предлагаю Вашему Высокобла-
городію скрѣпить означенные расчеты Вашею подписью
и возвратить обратно.
საშარის სარეგისტრაციო
სამმართველო
За Инспектора
Бухгалтеръ

საუკუნის წინანდელი რეკლამები

საარქივო სამმართველოში დაცულია 1913 წლის გაზეთ "ჩერნომორცის" საინტერესო ნიმუში. გაზეთში სხვადასხვა მნიშვნელოვანი მასალაა განთავსებული. მკითხველს ვთავაზობთ გაზეთის ფურცლებზე გამოქვეყნებულ ბათუმის სასტუმროების სარეკლამო განცხადებებს, რომლებშიც კარგადაა ასახული იმ პერიოდის პირველი კლასის სასტუმროების მომსახურების პირობები.

ПЕРВОКЛАССНАЯ ГОСТИНИЦА

„ОРИЕНТАЛЬ“

„HOTEL ORIENTAL“

У порта, съ видомъ на море, вблизи конторъ и торгово-промышленныхъ предпріятій.

Роскошно обставленные номера со всевозможными удобствами цѣной отъ 1 руб. и дороже.

Электрическое освѣщеніе, ванны и душъ изъ морской и прѣсной воды.

При пріѣздѣ пассажиры пользуются ванной одинъ разъ бесплатно.

Женская и мужская вѣжливая и расторопная прислуга, коммисіонеръ и переводчикъ.

РЕСТОРАНЪ ПЕРВОКЛАССНЫЙ.

Кухня европейская и туземная. Поваръ — кулинарь.

Обѣды въ 60 копеекъ, 80 копеекъ и дороже.

Принимаются особые заказы на обѣды.

ПЕРВОКЛАССНАЯ ГОСТИНИЦА

„ИМПЕРІАЛЬ“

Кутаисская ул., д. Таирова, № 10. Въ центрѣ города, вблизи конторъ и торгово-промышлен. заведеній, недалеко отъ моря.

Номера роскошно обставлены. Всѣ удобства: электрическое освѣщеніе, ванны и душъ.

Расторопная и вѣжливая прислуга.

Въ помещеніи гостиницы имѣется salon musical и библіотека, въ которой можно найти всевозможные русскіе, туземные и иностранные газеты и журналы.

При гостиницѣ имѣется роскошный ресторанъ съ европейской и азіатской кухней подъ наблюдениемъ спеціалиста-кулинара.

Номера отъ 1. р. до 5 р. Обѣды отъ 60 к. и дороже.

Содержатель А. МУШЕГОВЪ.

ПЕРВОКЛАССНАЯ ГОСТИНИЦА

„ФРАНЦІЯ“

Hotel de France

Въ центрѣ города, вблизи порта, приморскаго бульвара, торгово-промышленныхъ предпріятій и правительственныхъ учреждений; обстановка съ полнымъ комфортомъ (электр. освѣщеніе, ванны и души). Номеръ отъ 1 рубля и дороже. Прислуга вѣжливая и расторопная. Коммисіонеръ и переводчикъ къ услугамъ г.г. пріѣзжающихъ. Лучшая европейская и азіатская кухни подъ наблюдениемъ опытнаго кулинара.

Содержатель КАХІАНИ.

საარქივო დარგის შესანიშნავ წარმომადგენელს, ცნობილ ისტორიკოს **სერგო ტაბაღუას** გამოსაცემად მომზადებული აქვს მეტად საინტერესო ნაშრომი „**აჭარის ავტონომია საარქივო პირველწყაროებსა და მასალებში (1915-1990)**“ (ხელნაბეჭდი). მასში თავმოყრილია უამრავი საარქივო დოკუმენტი და პუბლიცისტური წერილი, რომლებიც აღნიშნულ საკითხს შეეხება. მკითხველს ვთავაზობთ **ჰაიდარ და მემედ აბაშიძეების საგაზეთო პუბლიკაციებს**, რომლებიც შეტანილია ს. ტაბაღუას ზემოთდასახელებულ ნაშრომში.

ჰაიდარ აბაშიძე

„ხმა სამუსლიმანო საქართველოდან“

საქართველოს არც ერთი კუთხე არ არის ისტორიულად, კულტურულად, ეკონომიურად და სულიერად დატანჯული და ფეხქვეშ გათელილი ყოველივე უფლებებით ისე, როგორც დღევანდელი ეგრეთ წოდებული სამუსლიმანო საქართველო.

კარგა ხანია, რაც საქართველოს ეს ოდესღაც ამაყი კუთხე, რომელმაც შექმნა საქართველო, სათამაშო ბურთად გადააქციეს, არა თუ მარტო ამა თუ იმ სახელმწიფომ, არამედ, ის სათრევად და საჯიჯგნელად გაიხადეს და ხშირადაც კი ვაჭრობდნენ მით, ზოგიერთი უღირსი შვილნი, ამ წარმტაცი და ამაყი კუთხისა.

სამწუხაროდ და სავალალოთ ეს გარემოება დღესაც გრძელდება. ვინ არ ლაპარაკობს მასზე, ვინ არ აცხადებს თავის კუთვნილად, ვინ ვის არ აკუთვნებს, ვინ ვის არ ჰყიდის და სხვა ბევრი ამგვარი. . . კარგა ხანია, რაც ოსმალეთმა ეს ამაყი კუთხე ძალით მოსტაცა დედა საქართველოს, აუმართა მას კედელი ჩოლოქზე და მით გამოამწყვდია ის როგორც ჩიტი გალიაში, რის გამოც ის თანდათან ასე კარჩაკეტილი ზემოხსენებულ სათამაშო მდგომარეობამდე მივიდა.

ამ უკანასკნელ ომს და რუსეთის დიდი რევოლუციის ხანაში ჩვენ ვფიქრობთ, ჩვენს კუთხესაც რაიმე საშუალება დაადგებოდა და ის იქნებოდა გამოსული სამშვიდობო ასპარეზზე დედა საქართველოსთან შეერთებით. . .

ჩვენ ვფიქრობთ, რომ მოკავშირეების მხრივ იქნებოდა ყურადღებული და პატივცემული საქართველოს ნაწილის – სამუსლიმანო საქართველოს ხალხის გამოძახილი, რომელიც გამოიხატებოდა ამ ძალით მოგლეჯილი კუთხის დედა საქართველოსთან დაბრუნებით. მან ე.ი. სამუსლიმანო საქართველომ, მისი ღვიძლი შვილების ქართველი მუსლიმანების სახით, ღვთისა და ქვეყნის წინაშე აღიარა, რომ ის არის ისტორიული ნაწილი საქართველოსი, რომ ის არის გადაჯაჭვული და გადაბმული დანარჩენ საქართველოს ყველა კუთხეებთან ისტორიულად, კულტურულად და ეკონომიურად, რისთვისაც ამ კუთხის საარსებო და სასიცოცხლო ინტერესები მოითხოვს დაუყონებლივ დედა საქართველოსთან შეერთებას.

მაგრამ ჩვენდა სამწუხაროდ და სავალალოდ აი ასეთი ნატვრა, ხალხის ტანჯული და წამებული გულიდან ნაღვლიანი ამოძახილი ჯერ – ჯერობით მოკავშირეების მხრივ უყურადღებოდაა დატოვებული, რის გამოც

სამუსლიმანო საქართველო ასე უფლება და ღირსება აყრილი, ბოლმით აესილი და თვალცრემლიანი დასტირის თავის ბედს.

მაგრამ ის მაინც გულს არ იტყვის და დღე-დღეზე მოელის, რომ მის გამოძახილს და სულიერ ნატვრასაც მიექცევა სათანადო ყურადღება. . . და დღეს ასე ნაღვლიანად დარჩენილი დაუბრუნდება თავის დედა საქართველოს და მით იქნება სამუდამოდ ბედნიერი. ამასთანავე ერთად, მე, როგორც ქართველმა მუსლიმანმა და ამ ტანჯული კუთხის შვილმა, არ შემიძლია არ ავღნიშნო შემდეგი: მოკავშირეებმა იცნეს საქართველოს დამოუკიდებლობა. კარგი და პატიოსანი. მერე შეიძლება ადამიანმა წარმოიდგინოს საქართველოს დამოუკიდებლობის ცნობა გარეშე სამუსლიმანო საქართველოსა?!.. საქართველო და მისი დიდება ხომ დღევანდელმა ეგრეთ წოდებულმა სამუსლიმანო საქართველომ შექმნა?!.. და დღევანდელი მისი დამოუკიდებულების ცნობაც ხომ უმთავრესად სამუსლიმანო საქართველოს წარსულის ნაყოფია?!.. ჩვენი დელეგატები და წარმომადგენლები ევროპის და მოკავშირეების წინაშე განა უმთავრესად ვეფხვის ტყაოსნით და სხვა ასეთი საბუთებით არ წარსდგენ საქართველოს გასაცნობად?!.. როდესაც მოკავშირეები საქართველოს დამოუკიდებლობის ცნობის გზას დაადგენ, განა უმთავრესად ზემოხსენებულ საბუთებით არ ხელმძღვანელობდნენ?!.. და ეს საბუთები კი ვინ შექმნა?!.. განა ეს ყოველივე უმთავრესად დღევანდელმა ეგრეთ წოდებულმა სამუსლიმანო საქართველომ არ შექმნა? ამის შემდეგ, განა უდიდესი უსამართლობა არ არის საქართველოს დამოუკიდებლობის და ხელმწიფობის რუქიდან ამ კუთხის გარეთ დატოვება?!..

აქ წარმოუდგენელ გაუგებრობას უნდა ჰქონდეს ადგილი, რომელსაც დარწმუნებული ვართ დაუყონებლივ მიექცევა სათანადო ყურადღება... და ამ მრავალტანჯულ კუთხეს, ეგრეთ წოდებულ სამუსლიმანო საქართველოს, დაუბრუნდება გაუგებრობით აყრილი ღირსება, რომელიც გამოიხატება მისი საქართველოს ნაწილად ცნობით მოკავშირეების მხრივ და მის დამოუკიდებელ საქართველოსთან შეერთებით.

რაც შეეხება საქართველოს მთავრობას, ჩვენ მოვითხოვთ მისგან დაიცვან ჩვენი ფეხ-ქვეშ გათელილი ღირსება და უფლება, როგორც ნაწილი საქართველოსა და ნაწილის ქართველი ხალხისა.

ჩვენ მოვითხოვთ მისგან, რა გზითაც შეიძლება, დაუყოვნებლივ შეუდგეს ბათუმის და მისი ოლქის დედა საქართველოსთან შეერთებას.

გაზეთი „ერთობა: 1918 წ. 27 დეკემბერი

მემედ აბაშიძე

„ჩვენი მიმართულების განმარტება“

მამულიშვილებო, ჩვენი მიზანია სამუსლიმანო და საქრისტიანო საქართველოს პოლიტიკური მთლიანობის უზრუნველყოფა და ამავე სამუსლიმანო საქართველოს თავისუფლების განმტკიცება... და ამიტომაც არის, რომ სამუსლიმანო და საქრისტიანო საქართველოს პოლიტიკური მთლიანობი-

სათვის ვმუშაობთ. მაგრამ რაკი ჩვენი სარწმუნოება და სოციალური ცხოვრება განირჩევა, ჩვენი ქვეყნის მთავრობის სახეც სხვა იქნება, რასაც საქართველოს საზღვრებში სამუსლიმანო საქართველოს ფართო ავტონომია უზრუნველყოფს. მართალია, ჩვენი ქვეყანა მთელი საქართველოს რესპუბლიკის შემადგენლობაში შედის, მაგრამ ამავე დროს, იგი თავის შინაურ საქმეებში სრულიად დამოუკიდებელი არის... ჩვენი ქვეყნის ბატონ-პატრონი ჩვენივე ქვეყნის ხალხი იქნება... ავტონომიის ფორმისა და სისტემის შესახებ გარკვეული ცნობების მოწოდებისათვის ჩვენი გაზეთი თავის ეროვნულ დაწინაურებას ერთი წუთითაც არ უღალატებს... ამავე დროს ის ჩვენს სარწმუნოებრივ, ეროვნულ და სოციალურ ცხოვრებაზეც დაიწყებს ლაპარაკს.

გაზეთი „სამუსლიმანო საქართველო“, 1919 წლის II იანვარი

ჰაიდარ აბაშიძე

**„სამუსლიმანო საქართველო“ მშრომელი ხალხის მიმართ”
საქრისტიანო და სამუსლიმანო მშრომელი ხალხის
კმოვისა და ერთობის შესახებ**

მშრომელნო ქართველნო მუსლიმანებო! ახალციხის მაზრის მიწის მუშათა საბჭომ, რომლის დიდი უმრავლესობა შესდგება ახალციხის მაზრის მუსლიმანთა მშრომელი ხალხის წარმომადგენლობისაგან, გადასწყვიტა გამოსცეს გაზეთი „განახლებული მესხეთი“, რომელიც მიზნად ისახავს დაიცვას როგორც ახალციხის მაზრის მშრომელი ხალხის ინტერესები, აგრეთვე მთელი სამუსლიმანო საქართველოს მშრომელი ხალხი. ჩვენ სრული იმედი გვაქვს, რომ ეს გაზეთი სავსებით დაიცავს ჩვენი მშრომელი ხალხის ინტერესებს. ის გადალახავს ყოველივე დაბრკოლებებს, არ შედრკება არავითარი უსამართლობის წინაშე და მედგრათ, გაბედულად იბრძოლებს ჩვენი მშრომელი ხალხის საბედნიეროთ და საკეთილდღეოდ.

დარწმუნებული ვართ მას თანდათან გვერდში ამოუდგება ქართველი მუსლიმანი მშრომელი ხალხი და გაუმაგრებს მას ზურგს.

ქართველნო მუსლიმანო მშრომელნო, თქვენ კარგად იცით, რომ სამუსლიმანო და საქრისტიანო საქართველო ეს ერთი სხეულია, ერთი ოჯახია და ამიტომ ეს ორი ღვიძლი კუთხე ჭირშიც და ღხინშიც, ერთი უნდა იყვეს, მაგრამ თქვენ ისიც კარგად იცით, რომ ეს ჯერ-ჯერობით ასე არ არის, რადგანაც კარგა ხანია ზოგიერთები ათასგვარ პროვოკაციულ გზებით ცდილობენ ჩვენს ხელოვნურად დაყოფა-დაქუცმაცებას. **თქვენ ისიც კარგად იცით, რომ ეს ვაჟბატონები, ჩვენი დაქუცმაცების მომხრენი ძალიან კარგად შეურიგდებიან ოსმალეთს, აზერბაიჯანს და სხვებს, ოღონდ-კი ჩვენი კუთხე, სამუსლიმანო საქართველო იდგეს შორს საქრისტიანო საქართველოსგან.**

კითხვა იბადება, რისვის იქცევიან ასე? მე მოკლეთ გეტყვით აი რათ:

საქრისტიანო საქართველო არის უაღრესი დემოკრატიული კუთხე ჩვენი სამშობლოსა... მასთან ჩვენი შეერთება და მჭიდრო კავშირი კი იქნება მომასწავლებელი ჩვენი... ფეხზე წამოდგომის წელში გამაგრების, და მით ჩვენი ბეგების და აღების დაცემის, ისე როგორც ეს არის საქრისტიანო სა-

ქარველოში და სწორედ ამას გაუბიან ჩვენი ბეგები და მუქთახორები, ამიტომ არის, რომ ისინი არავითარ პროვოკაციას და დემაგოგიას არ ერიდებიან ამ ორი ძმების გათიშვისათვის, რათა ამით შეინარჩუნონ ბატონობა და მუქთახორობა ჩვენს კუთხეში.

მაგრამ ჩვენდა საბედნიეროდ ჩვენი მშრომელი ხალხი თანდათან ერევა და იგნებს თუ დღემდის რა სარგებლობა მოუტანა ამ ბეგებმა და მუქთახორებმა: მხოლოდ მოტყუება, ავანტურისტულ ნაბიჯებისაკენ მოწოდება, ჩვენი მშრომელი ხალხის ბრმა იარაღთ გამოყენება და მით მის ზურგზე და კისერზე გასუქება, ჯიბეების გასქელება, ჩინ-ორდენების მიღება კარგი ჭამასმა, კარგი ქეიფი და როდესაც ეს ერთი მუჭა ხალხი თქვენთვის ნაოფლით, თქვენის ტანჯვით სიცილ-ხარხარში ატარებს დროს, თქვენ-კი საწყალო მშრომელი ქართველი მუსლიმანებო, ამ დროს უღუკმაპუროთ შიმშილით გეხოცებათ ცოლ-შვილი – კენესა ვაებით და ოხვრით ატარებთ დროს.

დადგა დრო, რომ ჩვენმა ქართველ მუშლიმანთა მშრომელმა ხალხმაც გამოიღვიძოს, შეიგნოს ეს ყოველივე, მისი ბედი მანვე აიღოს ხელში და საქრისტიანო საქართველოს მშრომელ ხალხთან ძმობა-ერთობით, ხელი-ხელ ჩაკიდებული გასწიოს წინ ტანჯულთა და მაშვრალთა ბედნიერების და კეთილდღეობის მოსაპოვებლად.

მაშ გაუმარჯოს სამუსლიმანო და საქრისტიანო საქართველოს მშრომელ ხალხს! გაუმარჯოს სამუსლიმანო და საქრისტიანო საქართველოს მშრომელ ხალხის ძმობა-მეგობრობას!

გაუმარჯოს ამ გზისაკენ მებრძოლ „განახლებულ მესხეთს“.

გაზეთი „განახლებული მესხეთი“, 1919 წლის 2 თებერვალი

**საარქივო სამმართველოში ჩატარებული
ღონისძიებების დაიჯესტი
(2014 წლის ოქტომბერი – 2015 წლის მარტი)**

ზაქარია ჭიჭინაძის საიუბილეო საღამო

2014 წლის 16 ოქტომბერს, საარქივო სამმართველომ და მისმა ტერიტორიულმა ორგანომ - ხულოს არქივმა ჩაატარეს აჭარის დიდი გულშემატკივარის ზაქარია ჭიჭინაძის დაბადებიდან 160 წლისთავისადმი მიძღვნილი საიუბილეო საღამო. ღონისძიება გახსნა და დამსწრე საზოგადოებას მიესალმა საარქივო სამმართველოს აპარატის უფროსი - ელგუჯა ჩაგანავა. ღონისძიებას საარქივო სამმართველოს თანამშრომლებთან ერთად ესწრებოდნენ: ხულოს მუნიციპალიტეტის საკრებულოს თავმჯდომარე ჯამბულ ხოზრევანიძე, საკრებულოს თავმჯდომარის მოადგილე ოთარ ცეცხლაძე, საკრებულოს განათლების, კულტურის, სპორტის კომისიის თავმჯდომარე ნარგიზ დეკანაძე, მუნიციპალიტეტის გამგებლის მოადგილეები: თამაზ აბაშიძე, ნოდარ მიქელაძე, ლაშა ბოლქვაძე, გამგეობის ადმინისტრაციის უფროსი ალბერტ ბოლქვაძე, გამგეობის განათლების, კულტურის სამსახურის უფროსი ბადრი მელაძე, ხულოს საჯარო სკოლის დირექტორი ირინა ხოზრევანიძე, კულტურის ცენტრის ხელმძღვანელი ავთანდილ ბოლქვაძე.

მოსვენებებით: „ზაქარია ჭიჭინაძე - ცხოვრება და ღვაწლი“; „ზაქარია ჭიჭინაძე - აჭარის გულშემატკივარი“; „ზაქარია და მთიანი აჭარა“ გამოვიდნენ: საარქივო სამმართველო საზღვარგარეთთან, საზოგადოებასთან, მასმედiasთან ურთიერთობის და პუბლიკაციისა და გამოყენების განყოფილების უფროსი თამაზ ფუტკარაძე, მთავარი სპეციალისტი ქეთევან იაკობაძე და ხულოს არქივის მთავარი სპეციალისტი ლევან ბოლქვაძე.

ზაქარია ჭიჭინაძის ცხოვრებისა და მოღვაწეობის მნიშვნელოვანი წლები გაიხსენეს ხულოს მუნიციპალიტეტის საკრებულოს თავმჯდომარემ ჯამბულ ხოზრევანიძემ, საკრებულოს თავმჯდომარის მოადგილემ ოთარ ცეცხლაძემ, ჟურნალისტმა ოთარ ცინარიძემ. ფრიდონ ხალვაშის

ლექსი „ზაქარია ჭიჭინაძე“ წაიკითხა ხულოს აბუსერისძე ტბელის სახელობის საჯარო სკოლის მეექვსე კლასის მოსწავლე ქეთი ბოლქვაძემ.

დასასრულს ნაჩვენები იქნა სლაიდშოუ. ღონისძიების მონაწილეებმა გადაიღეს სამახსოვრო ფოტოები.

* * *

დავითობა

მიმდინარე წლის 6 თებერვალს აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის მთავრობის საქვეუწყებო დაწესებულება - საარქივო სამმართველოში ჩატარდა დავით აღმაშენებლის ხსოვნისადმი მიძღვნილი ღონისძიება „დავითობა“ .

დამსწრე საზოგადოებას მიესალმა და დავითობა მიულოცა საარქივო სამმართველოს უფროსმა, ქალბატონმა მაია ივანიშვილმა და საარქივო სამმართველოს უფროსის მოადგილემ, ბატონმა თენგიზ ცინცქილაძემ.

ღონისძიებას ესწრებოდნენ: მეცნიერი, ცნობილი საზოგადო მოღვაწე, რამაზ სურმანიძე, პოეტი-ვახტანგ ღლონტი, ქ. ბათუმის შ. რუსთაველის უნივერსიტეტის პროფესორები: ბიჭიკო დიასამიძე, ნოდარ კახიძე, ამირან კახიძე, სიმონ გოგიტიძე, აკადემიური დოქტორები: მერაბ მეგრელიშვილი, თამაზ ბერიძე.

მოხსენებებით, „დავითობა - სახალხო დღესასწაული“ და „დავითი-დიდი სტრატეგი, სახელმწიფო მოღვაწე“ - გამოვიდნენ: თამაზ ფუტყარაძე-საზღვარგარეთთან, საზოგადოებასთან, მასმედიასთან ურთიერთობის პუბლიკაციის და გამოყენების განყოფილების უფროსი და ოლეგ ჯიბაშვილი- ნიკო ბერძენიშვილის სამეცნიერო კვლევითი ინსტიტუტის მეცნიერ თანამშრომელი, აკადემიური დოქტორი. პოეტმა ვ. ღლონტმა წაიკითხა საკუთარი ლექსი „დავით აღმაშენებელი“.

ნაჩვენები იქნა ღონისძიებისათვის მომზადებული სლაიდშოუ და დოკუმენტური ფილმი „დიდგორის ბრძოლა“.

არქივისტების პროფესიული დღესასწაული

2015 წლის 6 მარტს აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის მთავრობის საქვეუწყებო დაწესებულება-საარქივო სამმართველოში ჩატარდა -არქივისტების პროფესიული დღესასწაული -არქივისტის დღისადმი მიძღვნილი ღონისძიება.

ღონისძიება გახსნა და მოწვეულ სტუმრებს მიესალმა საარქივო სამმართველოს უფროსი მაია ივანიშვილი.

არქივისტის პროფესიულ დღესასწაულთან ერთად სამმართველოს უფროსმა ქალბატონ არქივისტებს მიულოცა გაზაფხულის პირველი დღესასწაული- ქალთა საერთაშორისო დღე.

ღონისძიებაზე გაიხსენეს ღვაწმოსილი არქივისტები: გრიშა ჩაგანავა და ლენა ზაქარეიშვილი, რომელთა შესახებ ისაუბრა საარქივო სამმართველოს განყოფილების უფროსმა მაია რურუამ.

ღონისძიებაზე მოგონებებით გამოვიდნენ მოწვეული სტუმრები, გრიშა ჩაგანავას და ლენა ზაქარეიშვილის მეგობრები, დამსახურებული არქივისტები და ცნობილი მეცნიერები: სერგო ტაბაღუა, სერგო დუმბაძე, ოთარ თურმანიძე, ემელიანე ნაკაშიძე, არჩილ მელაძე.

ღონისძიების მონაწილეებს საშუალება მიეცათ დაეთვალიერებინათ არქივისტის დღისადმი მიძღვნილი ფოტოგამოფენა. ღონისძიების დასასრულს ნაჩვენები იქნა სლაიდშოუ.

სამეცნიერო საქმიანობა

გამოიცა აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის მთავრობის საქვეუწყებო დაწესებულება - საარქივო სამმართველოს პერიოდული სამეცნიერო-საზოგადოებრივი ჟურნალის - „არხეიონის“- მერვე ნომერი. IV საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენციის - „სამხრეთ-დასავლეთ საქართველოს ისტორია, არქეოლოგია და ეთნოლოგია“- მასალების კრებული და ორენოვანი ბუკლეტი.

საერთაშორისო კონფერენციაში მონაწილეობა

2014 წლის 23-29 ნოემბერს, მოსკოვში, რუსეთის მეცნიერებათა აკადემიის ეთნოლოგიისა და ანთროპოლოგიის ინსტიტუტში ჩატარდა საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენცია თემაზე: „ყარაჩაი-ბალყარების ეთნოგენეზი, ისტორია, ენა და კულტურა“. კონფერენციის მუშაობაში მსოფლიოს 17 ქვეყნის წარმომადგენლებთან ერთად მონაწილეობდა აჭარის არ მთავრობის საქვეუწყებო დაწესებულება - საარქივო სამმართველოს საზღვარგარეთთან, საზოგადოებასთან, მასმედიასთან ურთიერთობებისა და პუბლიკაციისა და გამოყენების განყოფილების უფროსი პროფესორი თამაზ ფუტყარაძე. თავის მოხსენებაში თამაზ ფუტყარაძემ ისაუბრა კაკასიური, მათ შორის ქართული ცივილიზაციის, კონკრეტულად კი ლოკალური და გლობალური ცივილიზაციების ურთიერთმიმართების საკითხებზე გლობალიზაციის პირობებში. კონფერენციაში მონაწილეობის პარალელურად პროფ. თამაზ ფუტყარაძე ეწვია პეტერბურგში მდებარე რუსეთის სახელმწიფო ისტორიულ არქივს, საქართველოს შესახებ იქ დაცული საარქივო დოკუმენტების ელექტრონული ვერსიების შემოტანისათვის საჭირო ორგანიზაციული საკითხების მოსაგვარებლად.

სიახლეები

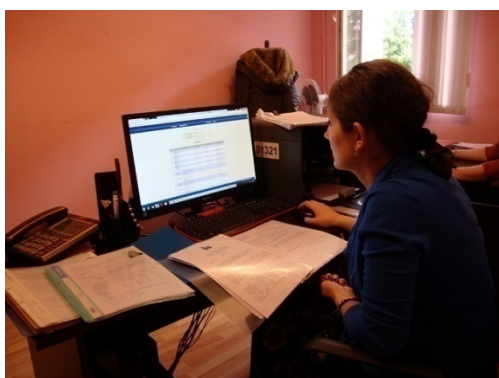
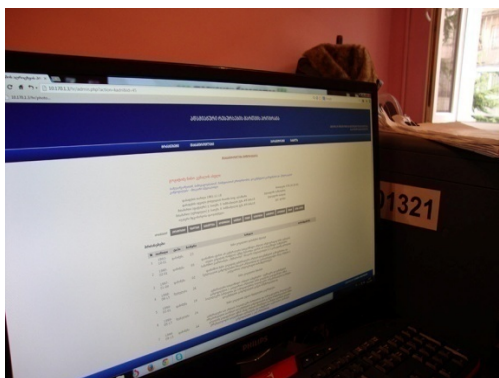
ადამიანური რესურსების მართვის ელექტრონული პროგრამა

2013 ბოლოს საარქივო სამმართველომ შეიძინა ადამიანური რესურსების მართვის ელექტრონული პროგრამა.

საარქივო სამმართველოს თანამშრომელთა პერსონალური მონაცემების შეგროვებას, დამუშავებასა და შენახვას აწარმოებს იურიდიულ და საკადრო საქმეთა განყოფილების მთავარი სპეციალისტი ლუიზა კონცელიძე, რომელსაც ხელშეკრულებისამებრ კონსულტაციას უწევს ა(ა)იპ „სტუდია ანთროპო“, რომელმაც დაამზადა ეს პროგრამა.

ზემოხსენებული პროგრამა საგრძნობლად აუმჯობესებს და თვისობრივად ახალ საფეხურზე გადაყავს კადრებთან დაკავშირებული საქმისწარმოება, აადვილებს ადამიანთა რესურსების მართვას. იურიდიულ და საკადრო საქმეთა განყოფილების მთავარმა სპეციალისტმა ლუიზა კონცელიძემ, უკვე მოახერხა უაღრესად მთავარი სირთულეების დაძლევა და ძირითადი მონაცემების ატვირთვა ადამიანური რესურსების მართვის ელექტრონულ პროგრამაში.

თანამშრომელთა პერსონალურ მონაცემებზე წვდომა გააჩნიათ სამმართველოს შესაბამის სტრუქტურულ ერთეულებს მათი კომპეტენციის ფარგლებში. პერსონალური მონაცემების გაცემასორციელებოდა საქართველოს ზოგადი ადმინისტრაციული კოდექსითა და „პერსონალურ მონაცემთა დაცვის შესახებ“ საქართველოს კანონით დადგენილ შემთხვევებში და კანონით გათვალისწინებული საფუძვლებით.

* * *

მკვლევარი ჩეხეთიდან

საარქივო სამმართველოს სამკითხველო დარბაზში მკვლევარად მუშაობდა ჩეხეთის მოქალაქე ვოიტეხ კუბეცი.

იგი არის საქართველოში ჩეხეთის კარიტასი. ვოიტეხ კუბეცი უკვე ოთხი წელია იმყოფება საქართველოში. ამჟამად ცხოვრობს თბილისში, შესანიშნავად ფლობს ქართულ ენას, ეწევა მთარგმნელობით საქმიანობას. მან უკვე თარგმნა ჩეხურად ქართული ჰაგიოგრაფიის მშვენიერება, იოანე საბანისძის „აბო თბილელის წამება“.

ვოიტეხ კუბეცის კალამს ეკუთვნის არაერთი სამეცნიერო ნაშრომი, რომელთაგან განსაკუთრებით საინტერესოა ახალციხეში კათოლიკე მისიონერების მოღვაწეობასთან დაკავშირებით გამოქვეყნებული პუბლიკაციები.

ამჟამად, ბატონი ვოიტეხი მუშაობს ბათუმში „ბერძნული თემის ისტორიის“ საკითხებზე. სხვა მნიშვნელოვან დოკუმენტებთან ერთად იგი გაეც-

ნო საარქივო სამმართველოში დაცულ ერთ-ერთ ძველ ხელნაწერს, ბათუმის წმინდა ნიკოლოზის ბერძნული ეკლესიის მეტრიკულ წიგნს, რომელიც შეიცავს ძალიან საინტერესო ცნობებს იმ პერიოდის ბათუმის ისტორიის მკვლევართათვის.

* * *

გულო კაიკაციშვილის პირადი ფონდის შემოტანა

2015 წლის თებერვალში საარქივო სამმართველოში შემოტანილი იქნა დიდი ქართველი პატრიოტის გულო კაიკაციშვილის პირადი ფონდი, რომელიც არქივს გადმოსცა მისმა შვილიშვილმა მერი კაიკაციშვილმა.

დოკუმენტები თბილისიდან ჩამოიტანა საარქივო სამმართველოს განყოფილების უფროსმა თამაზ ფუტყარაძემ. პირადი არქივი საარქივო წესით დაამუშავა აპარატის უფროსმა ბატონმა ელგუჯა ჩაგანავამ, რის შემდეგაც დოკუმენტებმა სამუდამოდ დაიდო ბინა ცენტრალური სახელმწიფო არქივის ფონდსაცავში.

სატელევიზიო გადაცემაში მონაწილეობა

"TV აჭარის " 2015 წლის 31 იანვრის გადაცემა "ახალ დილაში" მიწვეული იყვნენ საარქივო სამმართველოს აპარატის უფროსი ელგუჯა ჩაგანავა და განყოფილების უფროსი თამაზ ფუტყარაძე, რომლებმაც ისაუბრეს საარქივო დაწესებულების მნიშვნელობასა და არქივში დაცული უძველესი დოკუმენტების შესახებ.

* * *

აჭარის საარქივო სამმართველოს თანამშრომლებმა, სამმართველო აპარატის უფროსმა ელგუჯა ჩაგანავამ, მთავარმა სპეციალისტმა: მზია სურმანიძემ, ნინო გოგიტიძემ და ფრიდონ ქარდავამ რამოდენიმეჯერ მიიღეს მონაწილეობა აჭარის ტელევიზიის საავტორო გადაცემაში „სახლი ბათუმში“.

გადაცემა მიეძღვნა ბათუმში მეცხრამეტე საუკუნის შუა წლებიდან არსებული სხვადასხვა ქვეყნის საკონსულოების ისტორიას, სტამბებს, მუჰაჯირობისა და მეოცე საუკუნის დასაწყისის საზოგადოებრივ-პოლიტიკურ პროცესებს.

არქივის თანამშრომლებმა საცაგებში მოიძიეს და გამოავლინეს აღნიშნულ თემატიკასთან დაკავშირებული დოკუმენტები. გადაცემის ავტორებმა მადლობა გადაუხადეს საარქივო სამმართველოს პროექტში მონაწილეობისათვის.

* * *

"TV აჭარის " 2015 წლის 29 თებერვალს სატელევიზიო გადაცემა „ახალ დილა“-ში მიწვეულნი იყვნენ საარქივო სამმართველოს უფროსი ქალბატონი მაია ივანიშვილი და განყოფილების უფროსი ქალბატონი მაია რურუა. სატელევიზიო გადაცემა მიეძღვნა არქივისტთა პროფესიულ დღესასწაულს - არქივისტის დღეს. გადაცემის დასრულების შემდეგ გადაიკა სიუჟეტი გულო კაიკაციშვილის პირადი ფონდის შემოტანასთან დაკავშირებით.

მილოცვა

2015 წელი საიუბილეო წელია საუკეთესო ადამიანური თვისებებით დაჯილდოებული პროფესიონალი არქივისტების: ელგუჯა ჩაგანავას (65), სიმონ რესულიძის (65), თენგიზ ცინცქილაძის (60), ეთერ ნათელაძის (60), ავთო ლეონიძის (60), გულნარა ქათამაძის (55), მარინა გოგიტიძის (50), ნოდარ ზაქარიაძის (50).

აქტიური ცხოვრებისეული პოზიცია, შრომისმოყვარეობა, მეგობრებისა და კოლეგების ჭირისა და ღხინის თანაზიარობა, უყვედრებელი პატიოსნება და სანიმუშო ზნეობა, საქმის სიყვარული და პასუხისმგებლობა - ეს ის თვისებებია, რომლითაც ისინი გამორჩეულნი არიან ჩვენს ქალაქსა და საარქივო სამმართველოში.

ამიტომაც ვეფერებით და საიუბილეო წელს ვულოცავთ ჩვენს კოლეგებს, ვუსურვებთ ბედნიერებას, უღევ სიხარულსა და წარმატებებს პირად ცხოვრებასა და საზოგადოებრივ საქმიანობაში.

ჩვენი ავტორები:

1. **ელგუჯა ჩაგანავა** - აჭარის არ საარქივო სამმართველოს აპარატის უფროსი;
2. **ეთერი ნათელაძე** - აჭარის არ საარქივო სამმართველოს მთავარი სპეციალისტი;
3. **თამაზ ფუტყარაძე** - აჭარის არ საარქივო სამმართველოს საზღვარგარეთთან, საზოგადოებასთან, მასმედიასთან ურთიერთობისა და დოკუმენტების გამოყენებისა და პუბლიკაციის განყოფილების უფროსი, ბათუმის შოთა რუსთაველის სახელმწიფო უნივერსიტეტის პროფესორი;
4. **ციცი ცინცაძე** - აჭარის არ საარქივო სამმართველოს მთავარი სპეციალისტი;
5. **ქეთევან ფუტყარაძე** - ბათუმის შოთა რუსთაველის სახელმწიფო უნივერსიტეტის დოქტორანტი; ძმები ნობელების მუზეუმის თანამშრომელი;
6. **ნატო ქიქავა** - აჭარის არ საარქივო სამმართველოს მთავარი სპეციალისტი;
7. **ნაილე მიქელაძე** - ფილოლოგიის აკადემიური დოქტორი, ბათუმის შოთა რუსთაველის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ნიკო ბერძენიშვილის სახელობის სამეცნიერო-კვლევითი ინსტიტუტის ფოლკლორის, დიალექტოლოგიისა და ემიგრანტული განყოფილების უფროსი მეცნიერ-თანამშრომელი;
8. **ნათია ბერიძე** - აჭარის არ საარქივო სამმართველოს მთავარი სპეციალისტი;
9. **მაია რურუა** - აჭარის არ საარქივო სამმართველოს ეროვნული საარქივო ფონდის დაცვის, აღრიცხვის და სამეცნიერო საცნობარო განყოფილების უფროსი;
10. **ნაზი ჯინჭარაძე** - ბათუმის შოთა რუსთაველის სახელმწიფო უნივერსიტეტის პროფესორი.

Our Authors:

1. **Elguja Chaganava** – head of office of Archives Administration of Ajara;
2. **Eter Nateladze** – main specialist of Archives Administration of Ajara;
3. **Tamaz Putkaradze** – head of foreign, public, media relations and publication and utilization department of Archives Administration of Ajara; professor of Batumi Shota Rustaveli State University;
4. **Tsitsi Tsintsadze** – main specialist of Archives Administration of Ajara;
5. **Ketevan Putkaradze** – PhD student of Shota Rustaveli State University; employee of Nobel Brothers Museum;
6. **Nato Kikava** – main specialist of Archives Administration of Ajara;
7. **Naile Mikeladze** – Academic doctor of Philology, senior researcher of folklore, dialectology and immigration department of Batumi Shota Rustaveli State University Niko Berdzenishvili scientific-research institute;
8. **Natia Beridze** – main specialist of Archives Administration of Ajara;
9. **Maia Rurua** – head of protection, registration and scientific-reference department of Archives Administration of Ajara;
10. **Nazi Jincharadze** - professor of Batumi Shota Rustaveli State University.

სარჩევი

ელგუჯა ჩაგანავა – აჭარის საარქივო სამმართველოს მიერ 2014 წ. გაწეული მუშაობის ანგარიში;	3
მაია რურუა – საწყალოსნო გზებზე წყლის ტრანსპორტის განვითარების ხელშეწყობი და ადამიანთა სიცოცხლის დაცვის აჭარისტანის საზოგადოების ფონდის (რ-855) ისტორიიდან	10
ნათია ბერიძე – საარქივო სამმართველოში დაცული პარტიული ფონდები	13
ელგუჯა ჩაგანავა, ეთერ ნათელაძე – განსაკუთრებულად ღირებული დოკუმენტები – სადაზღვევო ფონდი	18
ნაილე მიქელაძე - „თეთროსანის“ ეტიმოლოგია	22
თამაზ ფუტყარაძე – აჭარის ცენტრალური სახელმწიფო არქივი 1930-50იან წლებში	26
ქეთევან ფუტყარაძე - თანამედროვე საგანმანათლებლო სისტემა, მიღწევები, პრობლემები და პერსპექტივები	34
თამაზ ფუტყარაძე, ნატო ქიქავა – აჭარის საარქივო სამმართველო – საერთაშორისო ურთიერთობები	40
ციცი ცინცაძე – საარქივო სამმართველოში დაცული პეტრე სულაბერიძის პირადი ფონდი (მიმოხილვა)	49
მარინა ჯინჭარაძე – კულტურის და ცივილიზაციის ცნებათა განსხვავებული ასპექტები	52
უწყებანი (მასალები ქუთაისის ცენტრალური არქივიდან)	56
„ფოლიანტები საცაგებიდან“	75
სერგო ტაბაღუას ნაშრომები	80
საარქივო სამმართველოში ჩატარებული ღონისძიებების დაიჯესტი	84
მილოცვა	93
ჩვენი ავტორები	95

დაიბეჭდა გამომცემლობა „უნივერსალი“

თბილისი, 0179, 0. ჭავჭავაძის გამზ. 19, ☎: 2 22 36 09, 5(99) 17 22 30

E-mail: universal@internet.ge